

Büyük Sayılar Basamak Tablosu

Sayılar ve Nicelikler

1. **Kalıplar**
   Bölüklü basamak tablosu matı · rakam kartları
2. **Etkinlikler**
   Okunuş-yazılış, çözümleme, basamak değeri, yuvarlama
3. **Cahit Arf**
   Sayı dedektifi kartları · kes-yapıştır
4. **Değerlendirme**
   Öğrendiklerimi gösteriyorum

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli · 4. Sınıf · Matematik · Sayılar ve Nicelikler

Öğretmen Kılavuzu

Kalıplar ve etkinlikler nasıl uygulanır?

1 Bölük fikri

Tahtaya 485 263 yazın ve sağdan üçer üçer ayırın. “Binler bölüğü ve birler bölüğü” adlarını verin. Büyük sayıları okurken önce bölüğün sayısını, sonra bölüğün adını söyleriz: dört yüz seksen beş bin iki yüz altmış üç.

2 Basamak matı ve rakam kartları (Kalıp 1-2)

Öğrenci rakam kartlarını mata dizer; öğretmen okur, öğrenci oluşturur ya da tersi. Sıfırlı sayılar (405 020) mutlaka çalışılır.

3 Okunuş-yazılış ve çözümleme (Etkinlik 3-4)

Her rakamın basamak değeri bulunur; sayılar basamak değerlerinin toplamı olarak yazılır.

4 Karşılaştırma ve yuvarlama (Etkinlik 5)

Kütüphanelerdeki kitap sayıları gibi büyük sayılarla büyük-küçük sıralaması yapılır; en yakın onluğa, yüzlüğe, binliğe yuvarlanır.

5 Cahit Arf ve sayı dedektifi (Etkinlik 6)

Dünyaca ünlü matematikçimiz tanıtılır; ipucu kartlarıyla gizli sayılar bulunur.

6 Kes-yapıştır ve değerlendirme

Sayı-okunuş eşleştirme ve bireysel çalışma kâğıdı.

Sınıfta gerçek materyallerle: Rakam kartları, abaküs, kasiyer fişleri, gazete ve dergilerdeki büyük sayılar (nüfus, mesafe, fiyat). Öğrenciler evden büyük sayı içeren bir haber kesip getirir; sınıf panosunda “Sayı Avı” köşesi oluşturulur.

Baskı önerisi: Yazıcı ayarında “Sayfaya sığdır” yerine Gerçek boyut / %100 seçin. Kesilecek kalıplar için 160-200 gr bristol karton kullanın. Kesik çizgiler kesme yeridir.

Bölüklü Basamak Tablosu Matı

Rakam kartlarını yerleştir · sayıyı oku ve yaz

BİNLER BÖLÜĞÜ			BİRLER BÖLÜĞÜ		
Yüz binler	On binler	Binler	Yüzler	Onlar	Birler

Sayı: .....

Okunuşu: .....

İkinci mat · kesip ikiliye ver

BİNLER BÖLÜĞÜ			BİRLER BÖLÜĞÜ		
Yüz binler	On binler	Binler	Yüzler	Onlar	Birler

Sayı: .....

Hatırla: Bölükler sağdan sola üçer basamak olarak ayrılır. Okurken bölüğün sayısı ve adı söylenir: 305 040 → üç yüz beş bin kırk.

Rakam Kartları

Kes · her öğrenciye bir takım · basamak matında kullan

0	1	2	3	4
5	6	7	8	9
0	1	2	3	4
5	6	7	8	9

Aynı rakamdan iki tane olması 555 000 gibi sayıları oluşturmayı sağlar.

Okunuş ve Yazılış

Sayıları bölüklerine ayırarak oku · okunuşu verilenleri rakamla yaz

1 Sayıları bölüklerine ayır ve okunuşlarını yaz.

37 425 .....

208 910 .....

600 075 .....

94 003 .....

2 Okunuşu verilen sayıları rakamla yaz.

kırk iki bin yedi yüz on beş ☐

üç yüz bin altı yüz ☐

yüz yirmi bin sekiz ☐

dokuz yüz doksan dokuz bin dokuz yüz doksan dokuz ☐

3 Tablodaki bilgileri oku.

Türkiye'nin yüz ölçümü	783 562 km² → .....
Ağrı Dağı'nın yüksekliği	5 137 m → .....
Bir futbol stadyumundaki seyirci	52 280 kişi → .....

Çözümleme ve Basamak Değeri

Her rakamın bulunduğu basamağa göre bir değeri vardır

Örnek

253 406 → **200 000 + 50 000 + 3 000 + 400 + 6**

0 onlar basamağında; değeri 0

1 **Sayıları çözümle.**

418 257 = ...

70 391 = ...

506 040 = ...

2 **Çözümlenmiş sayıları yaz.**

300 000 + 20 000 + 4 000 + 50 + 1 = ☐

80 000 + 700 + 9 = ☐

9 × 100 000 + 6 × 1 000 + 3 = ☐

3 **Altı çizili rakamın basamak adını ve basamak değerini yaz.**

Sayı	Basamak adı	Basamak değeri
7 4 5 1 2 0		
3 9 0 6 8 4		
6 1 2 7 0 5		
8 0 4 3 9 1		

Karşılaştır, Sırala, Yuvarla

Büyük sayılarla gerçek bilgiler

1 Beş kütüphanedeki kitap sayılarını çoktan aza doğru sırala.

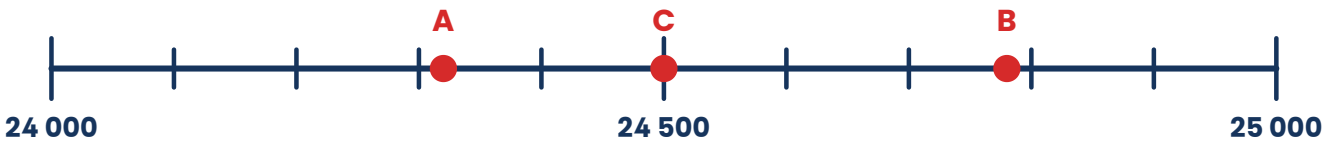
A Kütüphanesi	B Kütüphanesi	C Kütüphanesi	D Kütüphanesi	E Kütüphanesi
124 508	98 760	124 850	310 002	97 999

[ ] > [ ] > [ ] > [ ] > [ ]

2 <, > ya da = yaz.

45 302	☐	45 230	108 000	☐	99 999
700 070	☐	700 700	30 000 + 5	☐	30 005

3 Sayı doğrusuna bak, en yakın bine yuvarla.

A = 24 320 → ..... B = 24 780 → ..... C = 24 500 → .....

Kural: Yuvarlarken yuvarlanacak basamağın sağındaki rakama bak: 5 ya da daha büyükse bir üst sayıya, 5'ten küçükse alttaki sayıya yuvarla. Tam ortadaki (24 500) sayı yukarı yuvarlanır.

4 Yuvarla.

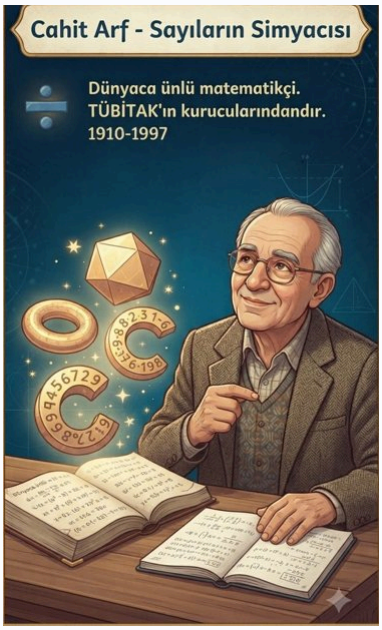
3 468 sayısını en yakın onluğa: [ ]

3 468 sayısını en yakın yüzlüğe: [ ]

72 815 sayısını en yakın bine: [ ]

Cahit Arf ile Sayı Dedektifi

İpuçlarını oku · gizli sayıyı bul · kartları kesip grup yarışması yap

Cahit Arf kimdir?

Dünyaca tanınan Türk matematikçidir (1910-1997). Bulduğu matematik kuralları onun adıyla anılır. Bir dönem 10 liralık banknotların arka yüzünde resmi ve bir formülü yer almıştır. TÜBİTAK'ın kurucuları arasındadır.

Cahit Arf matematiği "bir sanat" gibi görürdü. Sen de ipuçlarını birleştirerek gizli sayıları bul!

GİZLİ SAYI 1

6 basamaklıyım. Binler bölüğüm 305, birler bölüğüm 040.

GİZLİ SAYI 2

5 basamaklıyım. Tüm rakamlarım 7.

GİZLİ SAYI 3

Yüz binler basamağım 4, diğer basamaklarım 0.

GİZLİ SAYI 4

Rakamları farklı en büyük 5 basamaklı sayıyım.

GİZLİ SAYI 5

99 999'dan 1 fazlayım.

GİZLİ SAYI 6

On binler basamağım 8, yüzler basamağım 2, diğerleri 1.

Kes-Yapıştır · Sayı ve Okunuşu

Alttaki sayı kartlarını kes · okunuşunun yanına yapıştır

kırk bin dört yüz	
dört yüz bin kırk	
dört bin kırk dört	
dört yüz dört bin dört yüz	
kırk dört bin dört	
dört yüz kırk bin	

✂ kesilecek kartlar

404 400	40 400	440 000
4 044	44 004	400 040

Dikkat: Bütün sayılarda 4 ve 0 rakamları var. Bölüklere ayırarak oku!

Öğrendiklerimi Gösteriyorum

Adı Soyadı: .....

1 **Tabloyu tamamla.**

Sayı	Okunuşu	Binler bölüğü	Birler bölüğü
215 360			
	altmış bin yedi		
		800	**008**

2 **529 184 sayısında 9 rakamının basamak değeri kaçtır?**

3 **Rakamları 3, 0, 7, 1, 5, 8 olan en büyük ve en küçük 6 basamaklı sayıları yaz.**

En büyük: ..... En küçük: .....

4 **48 650 sayısını en yakın bine ve en yakın yüzlüğe yuvarla.**

Bine: ..... Yüzlüğe: .....

5 **Doğru ise D, yanlış ise Y yaz.**

- ☐ 100 000 altı basamaklı en küçük sayıdır.
- ☐ Bölükler soldan sağa üçer üçer ayrılır.
- ☐ 305 000 “üç yüz beş bin” diye okunur.